

Cum să folosești inteligența artificială la clasă?

Profesorii pot juca un rol esențial în educarea elevilor când vine vorba de sisteme de inteligență artificială (IA), chiar dacă nu sunt experți în domeniu. Abordând IA în moduri menite să dezvolte competențele elevilor și să îi învețe despre capcanele folosirii acestui tip de tehnologie, profesorii pot contribui la formarea unei noi generații de cetățeni capabili să gândească critic. Iată câteva sugestii mai jos via Mediasmarts.ca.

Abilitatea de a pune întrebările potrivite

În era IA abilitatea de a gândi critic și creativ devine tot mai importantă pe lângă cunoștințele pe care le ai. Ceea ce face ca arta de a formula întrebări să fie din ce în ce mai valoroasă. Dacă internetul este folosit pentru a căuta informații, folosirea inteligenței artificiale generative (ChatGPT, Deepseek, MidJourney, Stable Diffusion) presupune să *pui întrebări*, ceea ce poate ajuta la antrenarea acestei abilități critice.

Capacitatea de a pune întrebările potrivite depinde de cât de variat și profund poate cineva să investigheze un subiect. Așa că este esențial ca elevii să-și dezvolte capacitatea de a gândi meticulos și metodic. O bună metodă de a folosi tehnologiile IA generative pentru antrenarea acestor competențe este ca elevii să pornească de la o întrebare simplă și să continue cu altele suplimentare (en. *follow-up*), pas cu pas, într-un lanț logic.

Exemplu de întrebări din ce în ce mai aprofundate:

1. „Care este durata de viață a unei pisici?”
2. „Există diferențe între pisicile domestice și cele sălbatice?”
3. „Care sunt principalele motive pentru aceste diferențe de durată de viață?”
4. „Dintre aceste motive, care este cel mai important?”

Exemplu de întrebări din ce în ce mai ample:

1. „Care este durata de viață a unei pisici?”
2. „Care este durata de viață a unui câine?”
3. „Între familiile de feline și canine, care specie trăiește cel mai mult?”
4. „Care mamifer are durata de viață cea mai lungă?”

Punând astfel de întrebări sistemului generativ de tip model de limbaj extins (en. Large Language Models - LLMs), precum ChatGPT, elevii își dezvoltă gândirea critică atât pe verticală (în profunzime), cât și pe orizontală (amplă).

Exercițiu la clasă: poți transforma scrierea de *prompt-uri* pentru IA într-o activitate. La fel ca în cazul căutărilor pe motoare de căutare (cum ar fi Google Search), majoritatea prompt-urilor nu conțin destule detalii pentru a valorifica pe deplin instrumentul, de ex. ChatGPT. Creează un cont comun pentru clasă (folosind, de exemplu, un serviciu de email anonim) și pune-i pe elevi să scrie un prompt care să includă:

- rolul chatbot-ului (de exemplu, un personaj istoric, un mentor, un asistent de cercetare etc.);
- scopul promptului (a oferi feedback, a juca rolul de „avocat al diavolului”, a împărtăși experiențe etc.);
- calitățile dorite ale răspunsului (util, provocator, încurajator etc.);
- limite sau restricții (ex: „Nu menționa nimic după anul 1800”, „Nu îmi da răspunsul direct”);
- publicul vizat (nivel de clasă, materie, nivel de limbă etc.).

Învățarea limbilor străine

Metodele tradiționale (manuale, lecții video, aplicații telefonice) sunt completate acum de aplicații IA care permit învățarea personalizată. Inteligența artificială generativă poate purta conversații cu utilizatorul (elevul), ceea ce-l face foarte util pentru exersarea limbii prin dialog. Aplicațiile care recunosc vocea ajută suplimentar la perfecționarea vorbirii.

Folosirea IA ca instrument creativ

- **Scriere:** IA poate asista elevii în redactarea de texte (nuvele, poezii, articole) de la brainstorming și structurare până la corectarea greșelilor.
- **Grafică și design:** pe baza unor descrieri textuale, IA poate genera imagini și le poate adapta în stiluri diferite.
- **Muzică:** IA face mai accesibilă compunerea, aranjarea și interpretarea muzicii.
- **Video:** IA poate genera clipuri video complete doar pe baza textului, inclusiv subtitrări, editare și grafică.

Gândirea critică despre IA

Este important ca elevii să fie încurajați să reflecteze asupra stereotipurilor, dezinformării, confidențialității și eticii legate de folosirea IA generativ.

Identificarea dezinformării:

IA poate produce atât informații false, cât și alte tipuri de dezinformare *neintenționată* (halucinațiile statistice). Doar avertizarea elevilor nu este suficientă. Este nevoie să-i înveți cum să verifice informațiile. Pentru resurse educaționale în acest sens, vezi site-ul [mediawise](https://mediawise.org).

Tehnici utile:

- căutarea inversă a imaginilor (ex. TinEye) pentru a afla originea;
- verificarea a ceea ce spun alte surse de încredere despre acel conținut;
- consultarea site-urilor avizate care verifică veridicitatea informațiilor (fact-checking) și a surselor consacrate.

etică personală: elevii trebuie să înțeleagă că *deepfake*-urile intime sau imaginile distribuite „ca săne distrăm” pot fi ofensive și pot produce prejudicii reale.

etică academică: învață-i ce înseamnă plagiatul și cum se aplică la IA. Creează împreună cu clasa o politică privind utilizarea IA, cu exemple de folosiri permise și interzise.

Sugestii:

- nu te baza exclusiv pe instrumente de detectare a rezultatelor cu IA (sunt adesea inexacte);
- cere elevilor să își documenteze procesul (ex. folosind istoricul versiunilor din Google Docs) de folosire a IA;
- dacă permiți utilizarea IA la clasă, solicită includerea prompt-urilor și a rezultatelor obținute, dar și a marcajului “acest material a fost generat cu IA”.
- folosește metode variate de evaluare (scrieri în clasă, prezentări multimedia etc.);
- insistă pe citarea corectă a surselor și verificarea lor

Dacă vrei să afli mai multe despre tehnologiile IA generative și implicațiile psihologice, sociale și culturale ale folosirii acestora, participă la webinarile Mediawise Society. Află despre ele din newsletter-ul nostru. Înscrie-te la newsletter-ul Mediawise pentru a rămâne la curent cu ultimele noastre proiecte, evenimente și ateliere: mediawise.ro

Această resursă a fost tradusă și adaptată în limba română de către **Mediawise Society**.

Sursa: [Addressing AI in the classroom: Tips for teachers](#) de la [MediaSmarts](#).